

ні комунікативна діяльність фахового напрямку. При чому, варто наголосити: чим вищий рівень опанування **мовної компетентності**, тим вищий рівень **мовленнєвої та комунікативної компетентностей** правника.

Отже, проведений аналіз надав можливість схарактеризувати вимоги представника правової сфери у сучасному суспільстві в аспекті **мовної, мовленнєвої та комунікативної**. Визначено, що ці компетентності як складники формування професіоналізму правника – взаємообумовлені, і можуть функціонувати лише у тісному взаємозв'язку і взаємодії. Наявність цих професійних категорій сприяє конкурентоспроможності юриста на сучасному етапі розвитку нашої держави.

Список використаних джерел

1. Беляев Б.В. Психологические основы усвоения лексики иностранного языка: пособие. М.: Просвещение, 1964. 136 с.
2. Жаворонкова В.В. Формування комунікативної компетенції в студентів філологічних факультетів. *Вісник Запорізького національного університету*. № 2 (13). 2010. С. 194–197.
3. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
4. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/>.
5. Семиченко В.А. Формування психологічної компетентності студентів у процесі вивчення курсу психології. *Актуальні проблеми психології*. 2001. Вип. 21. С. 250–257.

Галка Юлія Михайлівна,

викладач кафедри іноземних мов
Факультету права та міжнародних
відносин Київського університету
імені Бориса Грінченка

АНГЛІЙСЬКА ДЛЯ НЕАНГЛОМОВНОЇ АУДИТОРІЇ: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ДІЄСЛІВ РУХУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Порівняльне вивчення різносистемних мов здійснюється на базі виділення актуальних проблем, серед яких найбільш пріоритетним, на мій погляд, є дієслово і дослідження його багатоаспектної системи.

Усі семантичні різновиди дієслова, в тому числі і дієслова руху, викликають великі труднощі в процесі оволодіння системою

англійської мови. В цьому відношенні вивчення дієслів руху в порівняльному плані виявляється актуальним, перш за все тому, що різна типологічна приналежність мов, специфіка їх лексичного складу визначають і специфіку функціонування лексичних та граматичних засобів передачі характеру руху.

Метою цього дослідження є аналіз дієслів руху в українській та англійській мові, на підставі якого можна запропонувати їх класифікацію з урахуванням лексико-семантичних особливостей зазначеної групи дієслів.

Дієслова руху належать до найбільш уживаних дієслів, вважаються дієсловами широкої семантики, несуть у собі доволі високий ступінь абстракції, завдяки чому можуть вступати в найрізноманітніші зв'язки з іншими словами [6, с. 23]. За основу виділення дієслів цієї групи була покладена ознака руху – механічне переміщення у просторі. За цією ознакою в семантичній структурі кожного з виділених дієслів була виявлена одна спільна сема – переміщення у просторі.

Відповідно до характеру руху в досліджуваному мікрополі дієслів руху виділяються:

- 1) дієслова поступального руху;
- 2) дієслова коливального руху;
- 3) дієслова обертального руху.

З усієї кількості форм руху, що сприймаються органами відчуття, першочергово фіксуються поступальні форми. Аналіз матеріалу показав, що основними елементами дієслів поступального руху є лексеми *move* та *shift* в англійській мові, та лексеми *рухатися* та *переміщуватися* в українській мові. Ці дієслова характеризуються цілісністю дії, що може відбуватися як у горизонтальному, так і вертикальному напрямках.

Матово біла дощова коса, повільно, мов грандіозна завіса, рухаючись над полями, ще не дійшла туди (О. Гончар)

My ears were hurting and I could hardly move my fingers at all. (Jerome Salinger)

Поступальний рух, в свою чергу має розмежування на семи «віддалення», «приближення» – поступальний горизонтальний рух, та «підйом», «спуск» – поступальний вертикальний рух [3, с. 101].

Семантика віддалення в українській мові реалізується такими дієсловами: *відходити, від'їжджати, відлітати, відпливати*; в англійській мові: *to abandon, to back, to desert, to leave*.

Семантика наближення реалізується в українській мові такими дієсловами: *входити, в'їжджати, влітати, вбігати*,

підбігати, підходити, причалювати тощо. В англійській мові «наближення» реалізується такими дієсловами: *to advance, to arrive, to approach, to come, to reach*.

Як бачимо, дериваційна продуктивність українських дієслів виявляється в здатності приєднувати до твірних основ слотовірні префікси (*в-* (*у-, вві-, уві-*), *ви-, від-* (*віді-*), *до-* (*ді-*), *з-* (*зі-, с-*), *за-, на-, над-* (*наді-*), *об-* (*обі-*), *пере-, під-* (*піді-*), *по-* (*пі-*), *при-, про-, роз-* (*розі-*) в англійській мові, компенсація якої відбувається прийменниково-прислівниковими мовними засобами: *step back, drive off, come closer, move backwards, move towards, run into, sail to, crawl up* та ін.

Семи «підйом» та «спуск» деталізують спрямованість такими дієслівними формами: в українській мові це такі дієслова, як: *залазити, зринати, випірнати, підніматися, опускатися, надати, осідати, валитися, осувати*, тощо.

В англійській мові маємо такі дієслова: *to rise, to ascend, to climb, to mount, to land, to fall, to knee, to descend*. Проте для англійської мови більш природними і широко вживаними є складні дієслівні прийменниково-прислівникові комплекси: *to take off, to go down, to move upwards, to walk up*.

До групи дієслів коливального руху належать лексеми с суфіксом на *-ся*: *бовтати(ся), вихляти(ся), гойдати(ся), калатати(ся), колівати(ся), колисати(ся), колихати(ся), колотити(ся), трусити(ся)*, а також дієслова без цього суфіксу: *дрижати, майорити, махати, скакати, стрибати та тремтіти*.

В англійській мові коливальний рух позначають наступні лексеми: *to budge, to dodder, to tremble, to oscillate, to rock, to shake, to shiver, to shudder, to sway, to swing, to twitch, to vibrate*.

До дієслів обертального руху в українській мові належать такі дієслова: *вгвинчуватися, вертітися, витися, вихоритися, котитися, кружляти, крутитися, обвивати, обертатися, повертатися*. *Козаков став крутити цигарку. (О. Гончар)*

В англійській мові обертальний рух показано лексемами *to circuit, to encircle, to rotate, to whirl, to turn around, to roll, to trundle, to mill around, to spin, to weave, to curl, to snake, to wheel, to wind, to frizzle*. *The door buzzed loudly and began to rotate. (Dan Brown)*

У результаті дослідження дієслів руху та їх основних семантичних підтипів доведено, що між окремими групами не завжди можна встановити чітку межу. Одне дієслово може належати до кількох груп з тонкою диференціацією значень. Тому вихідним пунктом у такій класифікації є актуалізація значення дієслова у момент мовленнєвих актів.

Список використаних джерел

1. Апресян Ю. Д. Избранные труды. Т. 1: Лексическая семантика. [2-е изд., испр. и доп.]. М.: Школа, РАН, 1995. С. 25–27.
2. Апресян Ю. Д. Исследования по семантике и лексикографии. Т. 1.: Парадигматика. М.: Языки славянских культур, 2009. С. 27–31.
3. Іваницька Н. Б. Дієслівне вираження мікрокатегорії «Рух» в українській та англійській мовах. Наукові записки: Зб. наук. праць. Серія: Філологічні науки. 2009. № 86. С. 92–105.
4. Логинова И. В. Способы моделирования пространственно-направительной глагольной семантики: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.19. Ставрополь, 2006. 22 с.
5. Словник української мови. В 10-ти томах / [ред. І.К. Білодід]. К.: Наук. Думка, 1975.
6. Шпенюк І. Є. Семантичне поле дієслів руху з прихованим локативним компонентом. Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Проблеми зіставної семантики». К.: КДЛУ, 1995. С. 23–24.
7. Longman dictionary of contemporary English. / [Summers, Della]. L.: Pearson Education Limited, 2006.

Герасимов Артем Євгенович,
курсант 2-го курсу Факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
старший викладач кафедри
українознавства та іноземних мов
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Безсмертна Н. В.

ЗАЛУЧЕННЯ ФАХІВЦІВ ЯК ПЕРЕКЛАДАЧІВ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

У результаті свого поступового розвитку Україна як сучасна європейська демократична держава має змогу давати можливість для навчання, працевлаштування та проживання на своїй території майже кожному іноземцю. Це позитивно впливає на розвиток економіки нашої держави, встановлення дружніх